

Initiativtagaren till projekt Högländsälgen Stellan Eriksson, veterinärstuderande Gustav Averhed och hans handledare Jonas Malmsten från SVA informerade om sina slutsatser vid ett älg möte i Malmbäck. Foto: Jan Henricson

Älgkornas medelålder måste höjas

23 maj, 2013

Jägarna har länge talat om vikten av att höja tjurarnas medelålder för att öka kvaliteten i älgstammen. Nu är det dags att lyfta blicken och även diskutera kornas ålder. Budskapet framfördes vid ett möte inom ramen för projekt Högländsälgen som hölls på onsdagskvällen.

Sjunkande reproduktionstal i älgkötselområden i Nässjötrakten fick älgjägaren Stellan Eriksson att för ett par år sedan kontakta SVA för att fråga om man därifrån kunde bidra till att saken utreddes.

Svaret blev ja och med stöd från Jägareförbundet och länsstyrelsen inleddes projektet Högländsälgen 2012-2013, som igår slutredovisades vid ett välbesökt möte i Malmbäck.

Svåra frågor

Veterinärstuderande Gustav Averhed, som med bistånd från jägarna i de åtta älgkötselområden som ingått i projektet, samlat in organ och senare

analyserat dessa, höll en intressant genomgång av vilka slutsatser man kommit fram till.

Några egentliga fel på älgkorna, utom i undantagsfall, har inte påvisats. Istället talat mycket för att det är låg medelålder hos korna som ligger bakom de sjunkande reproduktionstalen.

– Men det här är mycket komplexa frågor. Vilken betydelse har till exempel foderkvaliteten. Kommer inte korna i tillräcklig form för att sätta optimalt med kalv, sa Gustav Averhed under sitt framförande.

Något som talar för en sådan förklaring är att flera av de undersökta hondjuren inte var könsmogna trots att de var 2,5 år gamla.

Jonas Malmsten är biträdande statsveterinär på SVA. Han forskar också på södra Sveriges älgstammar och berättar gärna om sina resultat för intresserade jägare. Foto: Jan Henricson

– Det är förhållandevis många av ett sådant här begränsat antal. Och att älgar inte blir könsmogna beror på fodret, att de inte blir i tillräckligt bra kondition för att brunsta och sätta kalv, kommenterade viltforskaren Jonas Malmsten, SVA, som också fanns på plats.

Någon anledning till att slå på stora larmtrumman har Gustav Averhed inte funnit under sitt arbete. I de flesta älgskötselområden som ingår i projektet är förändringen marginell.

– Med ett undantag. Älgabäckens skötselområde sticker ut. Där sjunker reproduktionen betydligt mer än i angränsande områden, fortsatte han.

Innan Averhed intog scenen talade Stellan Eriksson om försöksområdets älgstam i synnerhet, medan Jonas Malmsten uppehöll sig vid älgen och älgförvaltning i allmänhet.

Många teorier finns

Stellan Eriksson gjorde en underhållande genomgång av vilka teorier han fått höra om varför korna har färre kalvar. Bland den långa raden återfanns såväl för lång jakttid, foderbrist, för många tjurar och att för många hondjur skjuts under jakten.

Teorin som orsakade mest skratt i församlingen var en där älgkon tillskrevs en hel del klokhet: älgar är inte dumma. Det är ingen mening att föda fram nya kalvar när de mister båda kalvarna år efter år. Kon tänker att jag skiter i det här för det är inte lönt.

– Skämt åsido, så finns det mycket man kan fundera över. Min teori är att vi kan spåra orsaken i en kombination av låg medelålder, dålig fodertillgång vintertid samt ökad störning i samband med en lång jakttid, sa Stellan Eriksson.

Spara minst en kalv

Vid den efterföljande frågestunden vädrades många tankar om hur älgstammen ska förvaltas bäst. En fråga som kastades fram av Jonas Malmsten var hur jägarna ska göra för att höja kornas medelålder.

– Det är inte svårt, svarade någon i publiken. Vi måste göra som vi gjorde förr och inte skjuta bort sista kalven innan ett vuxenförbud eller hondjursförbud införts. När man gör såsom nu sker på många håll, och skuter alla kalvar, är man ute på en farlig väg för då har man ingen kontroll alls.

Jonas Malmsten höll med:

– Jag är jägare och älgjakt hör till favoritjakterna. Men vi ska jaga och förvalta älgen på älgens villkor, inte utifrån våra egna behov och förväntningar, sa han.

I samband med mötet prisades också det älgskötselområde som varit bäst på att bidra till forskningen. Där fick Långserums ÄSO Sydveds pris som bestod av kaffe och smörgåstårta vid nästa älg möte. Detta för att man sett till att samtliga skjutna hondjurs organ kommit forskningen till del.

En fortsättning på projektet diskuterades också. Om man bara får medel är SVA positivt, liksom länsstyrelsen och Jägareförbundet.

2013-05-23 Ändrad 2013-05-23 Skribent: Jan Henricson Ansvarig redaktör: [Svensk Jakt](#)